Socioekonomisk uppföljning av LIFE-projektet Reclaim

Rapport 2018

Länsstyrelsen
Örebro län

Life Reclaim 2018

Länsstyrelsen i Örebro

Origo Group

Bakgrund och syfte

För att kunna se av LIFE-projektet Reclaims inverkan på socio-ekonomiska faktorer finns ett behov av att kartlägga hur markägare, djurhållare, turismentreprenörer och andra intressenter använder sig av och ser på de båda aktuella naturskyddade områdena idag och vilka förväntningar de har på naturvårdsprojektet Reclaim och framtiden.

Denna studie är en uppföljning av en nollmätning som genomfördes 2014.

Målgrupp

Målgruppen för kartläggningen är:

1. Markägare i de båda Natura 2000-områdena.
2. Djurhållare i de båda områdena.
3. Naturvårdsentreprenörer.
4. Lokala turismentreprenörer.
5. Närboende och andra intressenter.
6. Regionalt naturintresserade.
7. Kommunala tjänstemän och politiker.

Genomförande

Metoden för undersökningen var via E-post/webben eller telefonintervjuer med motsvarande frågor som vid undersökningen 2014, men nu ställdes fördjupande frågor till alla. Svarsfrekvensen var 47% (57 av 122 svarade). 17 via E-post/webben och 40 via telefonintervjuer. Av de svarande är 40st primärt kopplade till Tysslingen och 17st primärt till Venakärret.

1. Markägare i de båda Natura 2000-områdena. (10 av 29)
2. Djurhållare i de båda områdena. (3 av 6)
3. Naturvårdsentreprenörer. (7 av 13)
4. Lokala turismentreprenörer. (4 av 11)
5. Närboende och andra intressenter. (21 av 33)
6. Regionalt naturintresserade. (10 av 18)
7. Kommunala tjänstemän och politiker. (2 av 12)

Resultat

Kännedom

Känner du till Reclaim-projektet?

(Bastal: 2018, 57; 2014, 52)

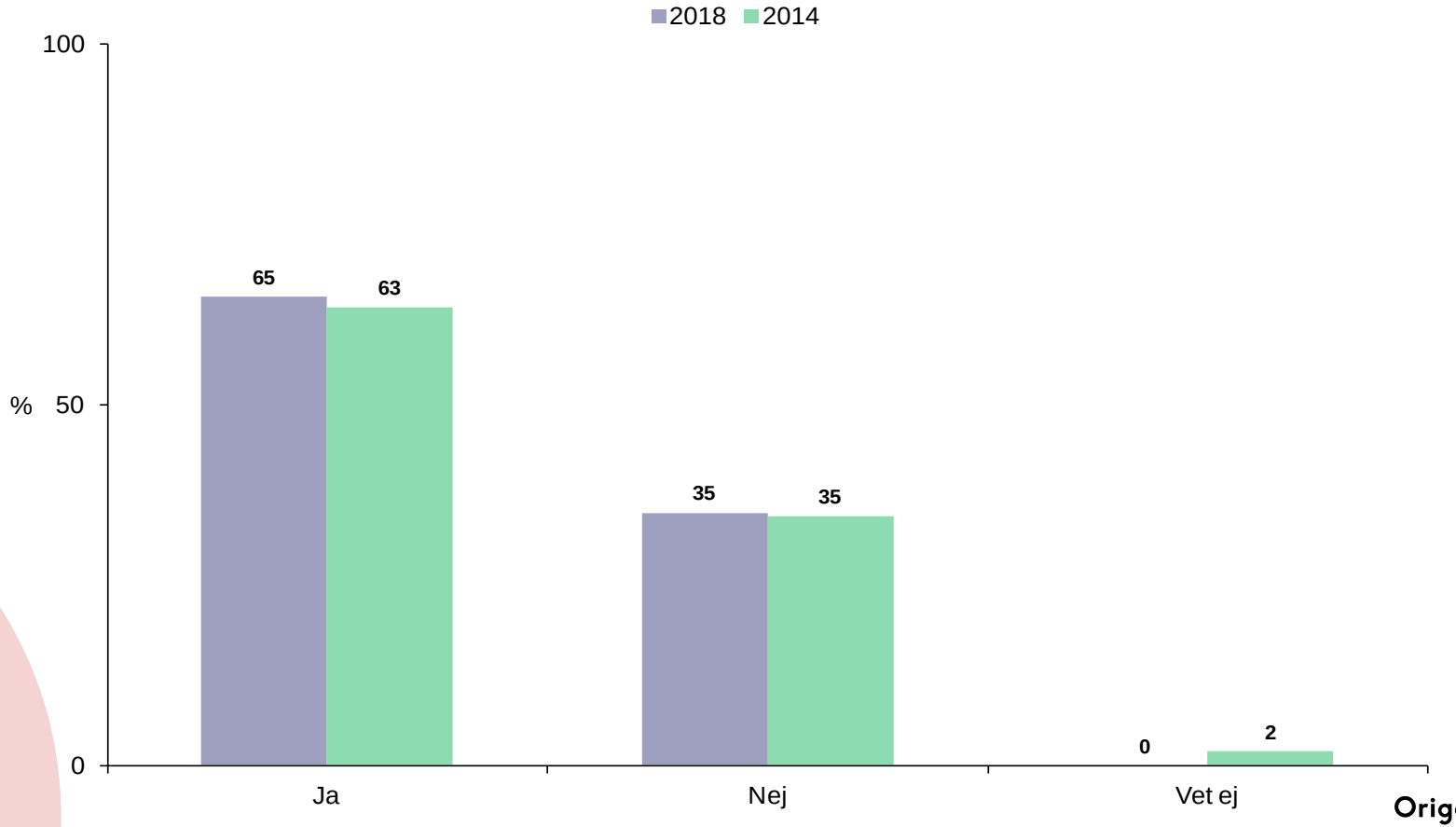

Origo Group

Känner du till EUs miljöåtgärdsprogram LIFE och dess innebörd?*

(Bastal: 2018, 57; 2014, 52)

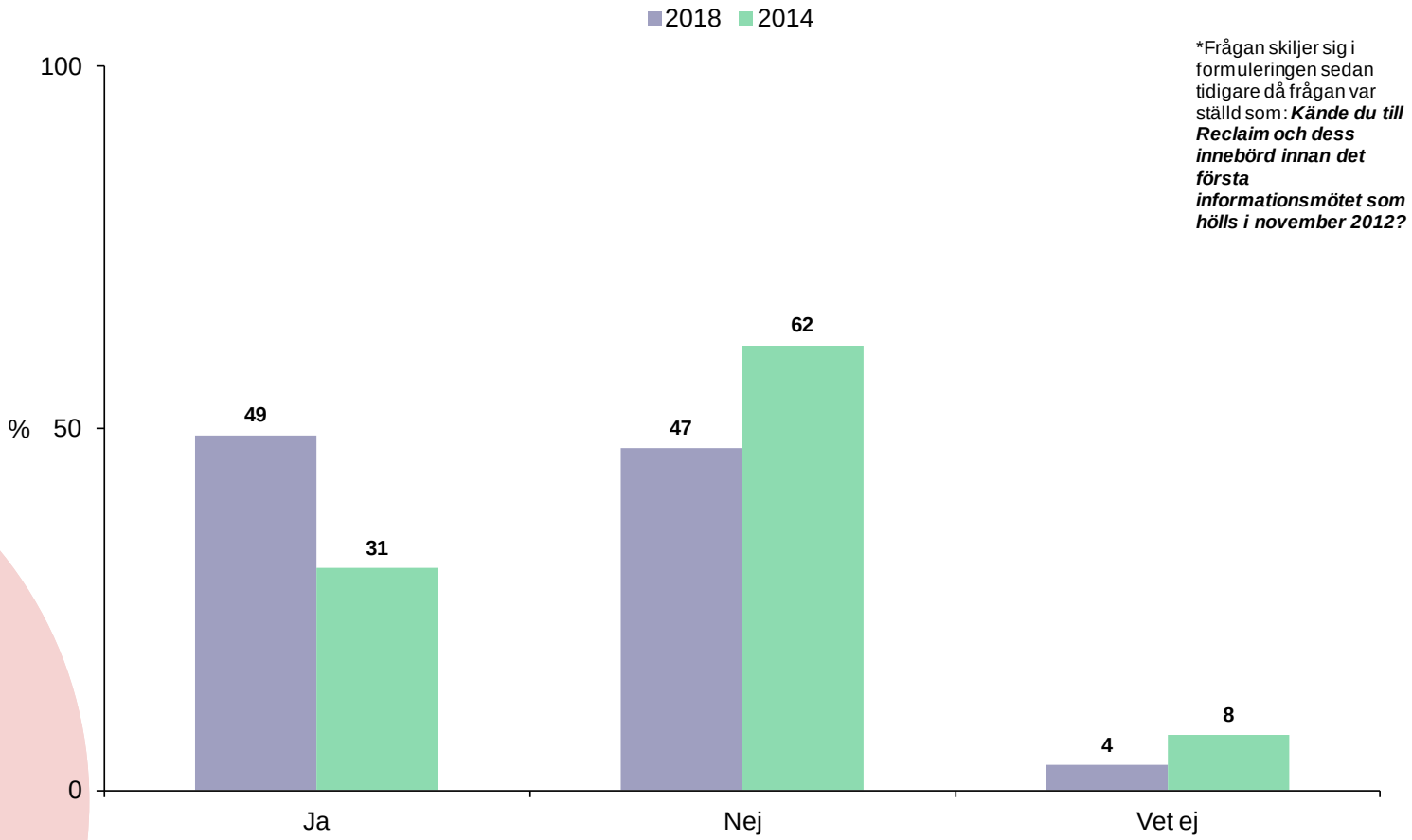

*Frågan skiljer sig i formuleringen sedan tidigare då frågan var ställd som: ***Kände du till Reclaim och dess innebörd innan det första informationsmötet som hölls i november 2012?***

Känner du till Natura 2000 och dess innebörd?*

(Bastal: 2018, 57; 2014, 51)

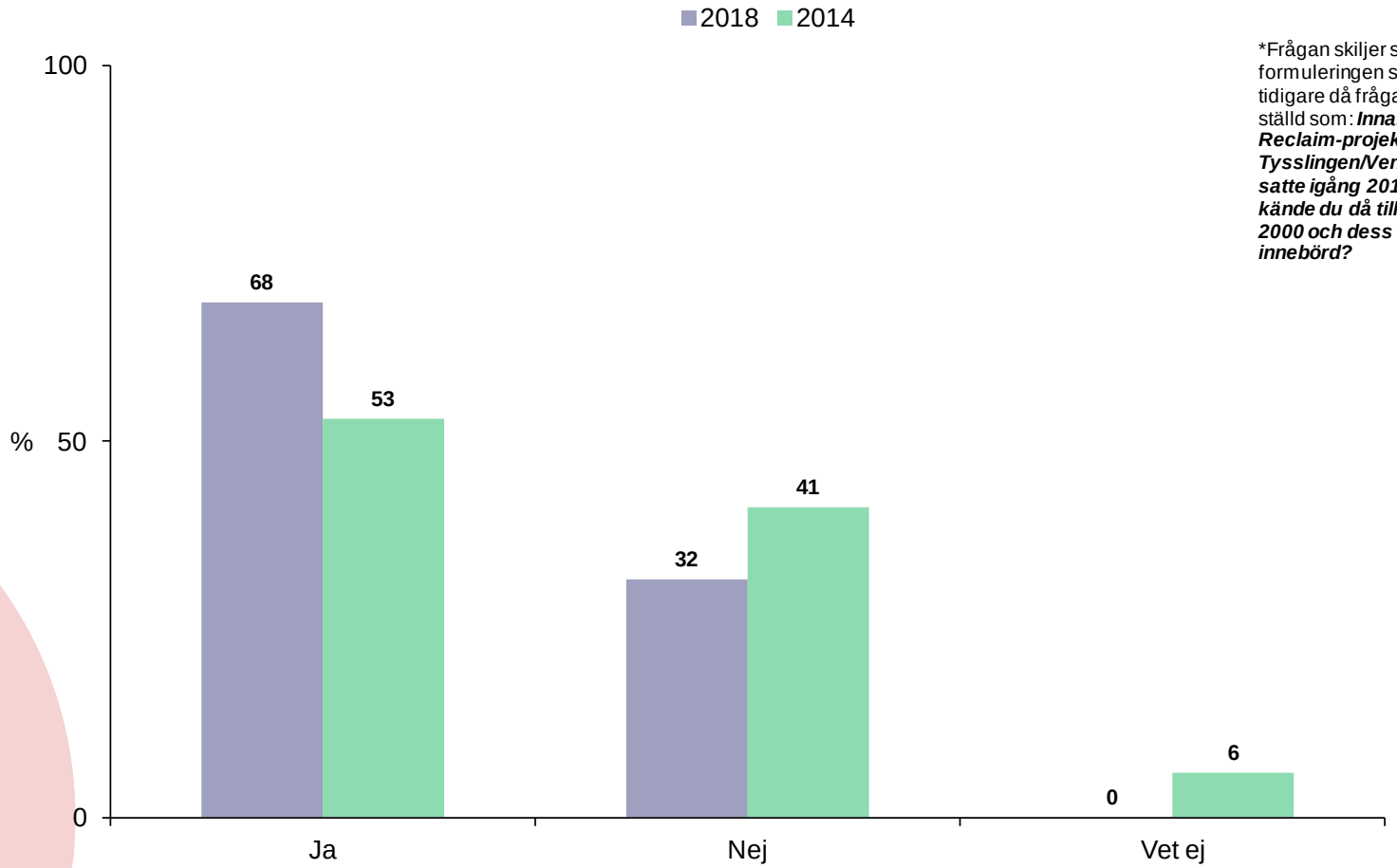

*Frågan skiljer sig i formuleringen sedan tidigare då frågan var ställd som: ***Innan Reclaim-projektet runt Tysslingen/Venakärret satte igång 2012, kände du då till Natura 2000 och dess innebörd?***

Besök

Origo Group

Hur ofta har du under åren 2016-2017 gjort besök med anknytning till Natura 2000-området Tysslingen/Venakärret under perioden mars till oktober?*

(Bastal: 2018, 57; 2014, 48)

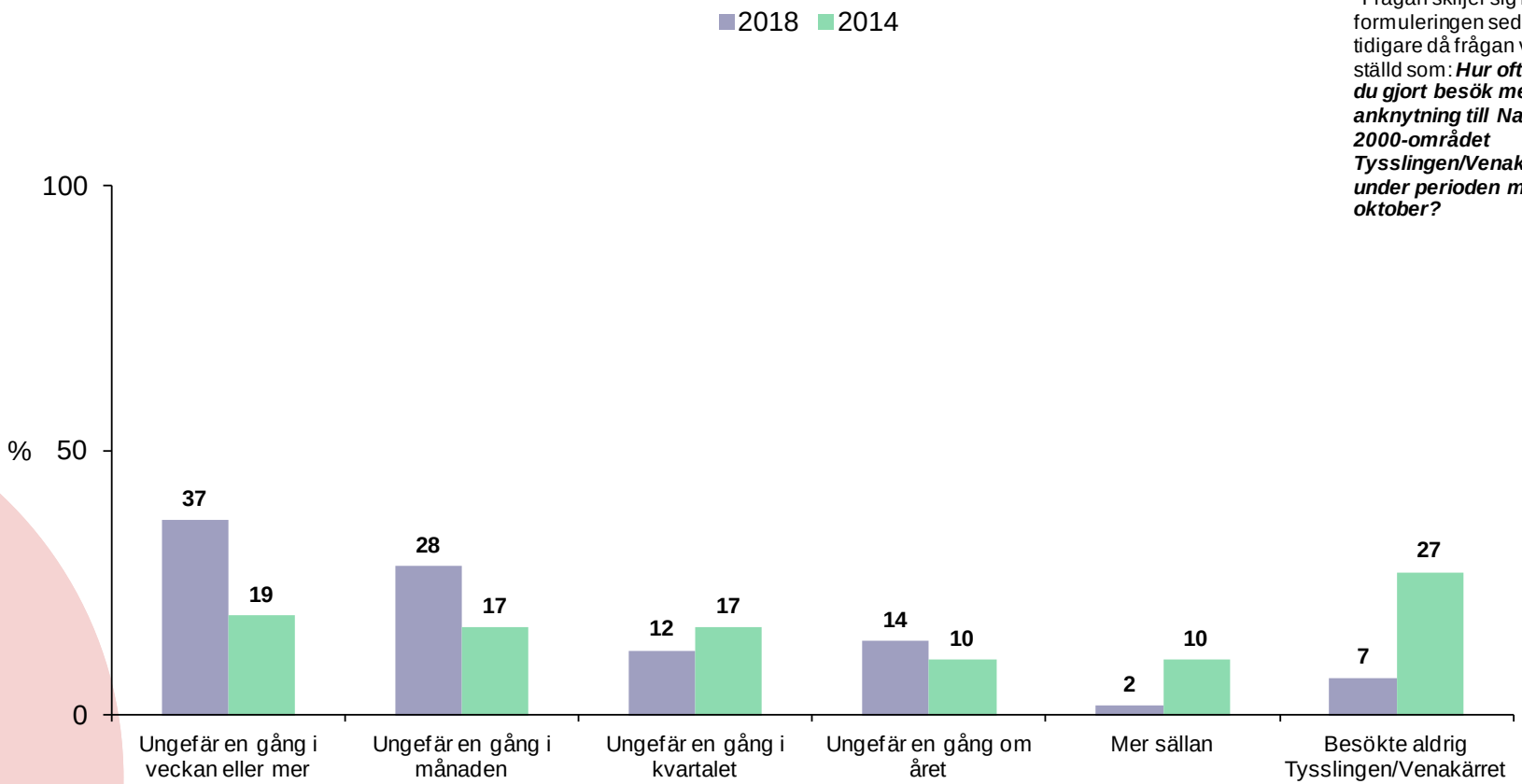

*Frågan skiljer sig i formuleringen sedan tidigare då frågan var ställd som: ***Hur ofta har du gjort besök med anknytning till Natura 2000-området Tysslingen/Venakärret under perioden mars - oktober?***

I vilket syfte brukade du besöka Tysslingen/Venakärret?

(Bastal: 2018, 53)

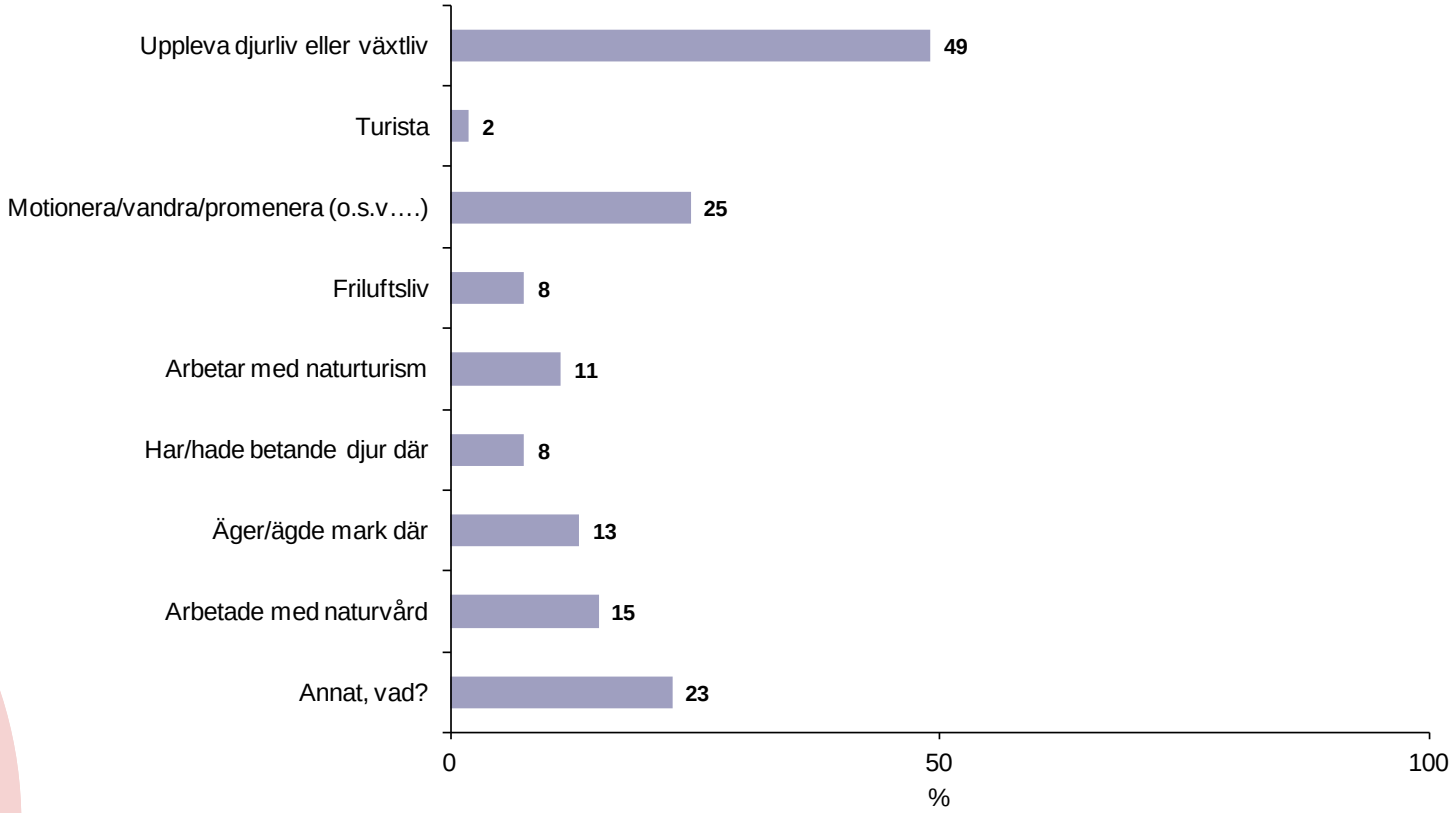

I vilket syfte brukade du besöka Tysslingen?

(Bastal: 2018, 40; 2014, 34)

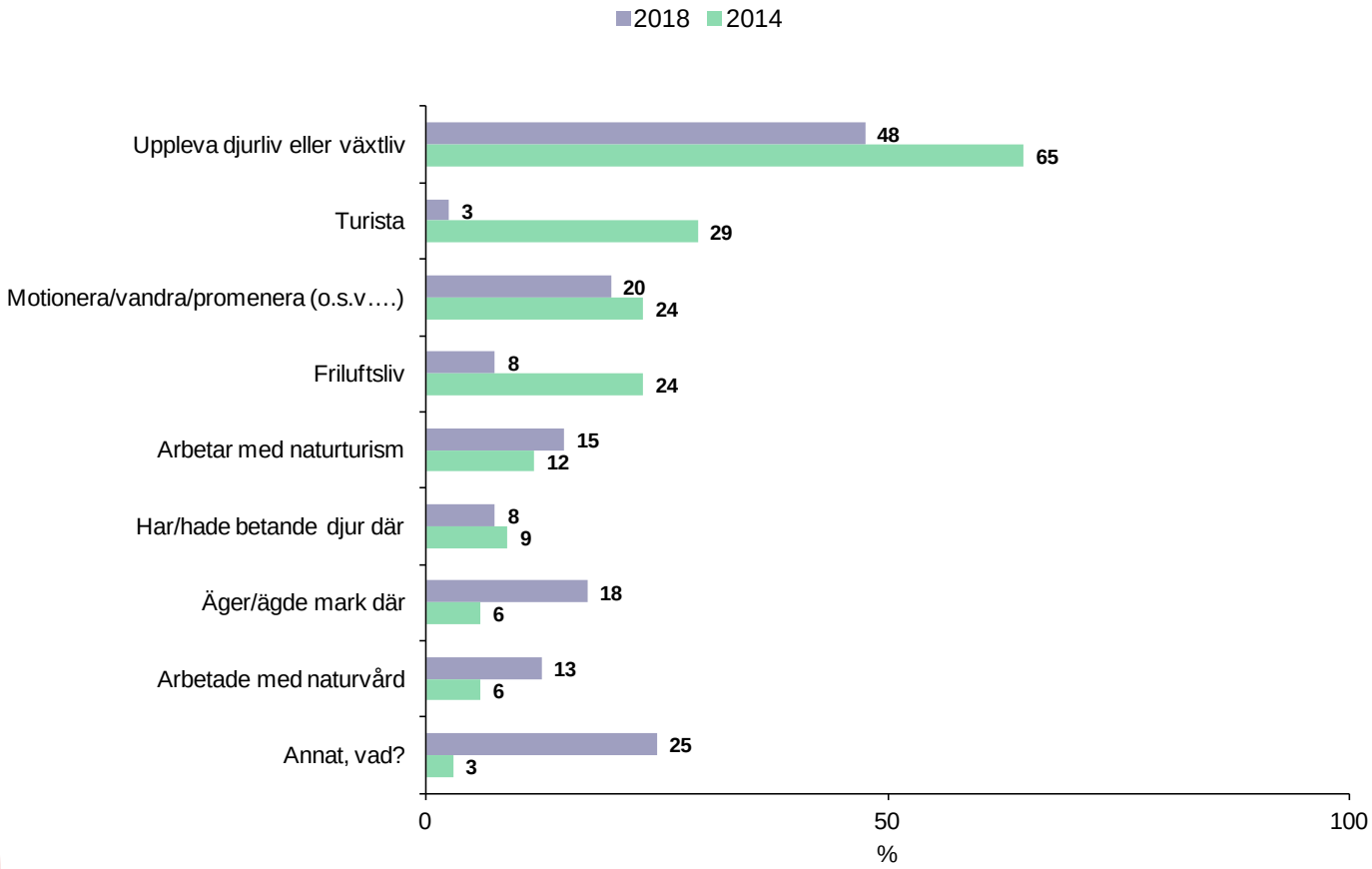

I vilket syfte brukade du besöka Venakärret?

(Bastal: 2018, 13; 2014, 20)

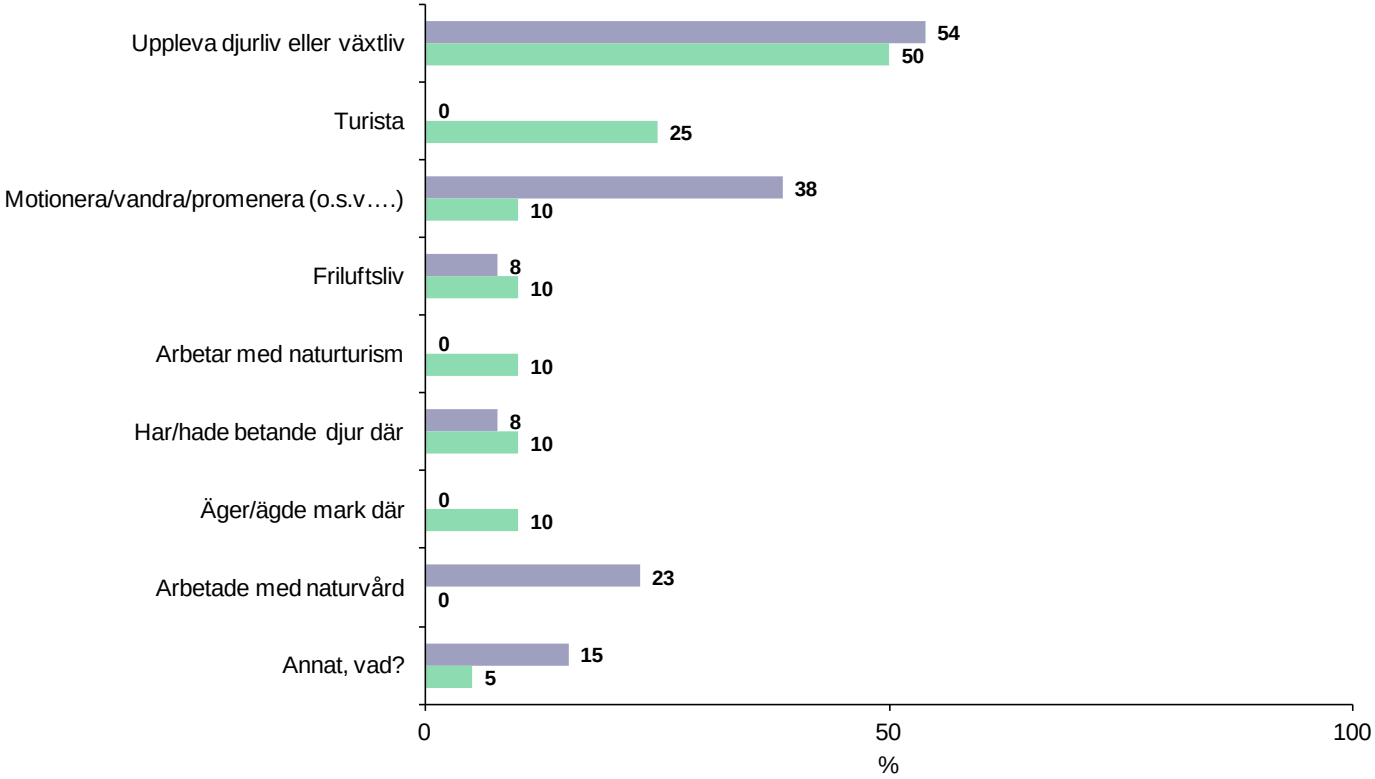

De med inkomst från projektet

Hur stora inkomster har du årligen i anslutning till Tysslingen/Venakärret (exempelvis genom arrenden från Länsstyrelsen)?*

(Bastal: 2018, 57; 2014, 51)

*Frågan skiljer sig i formuleringen sedan tidigare då frågan var ställd som: ***Hur stora inkomster hade du årligen innan Reclaim-projektet (före 2013) i anslutning till Tysslingen/Venakärret?***

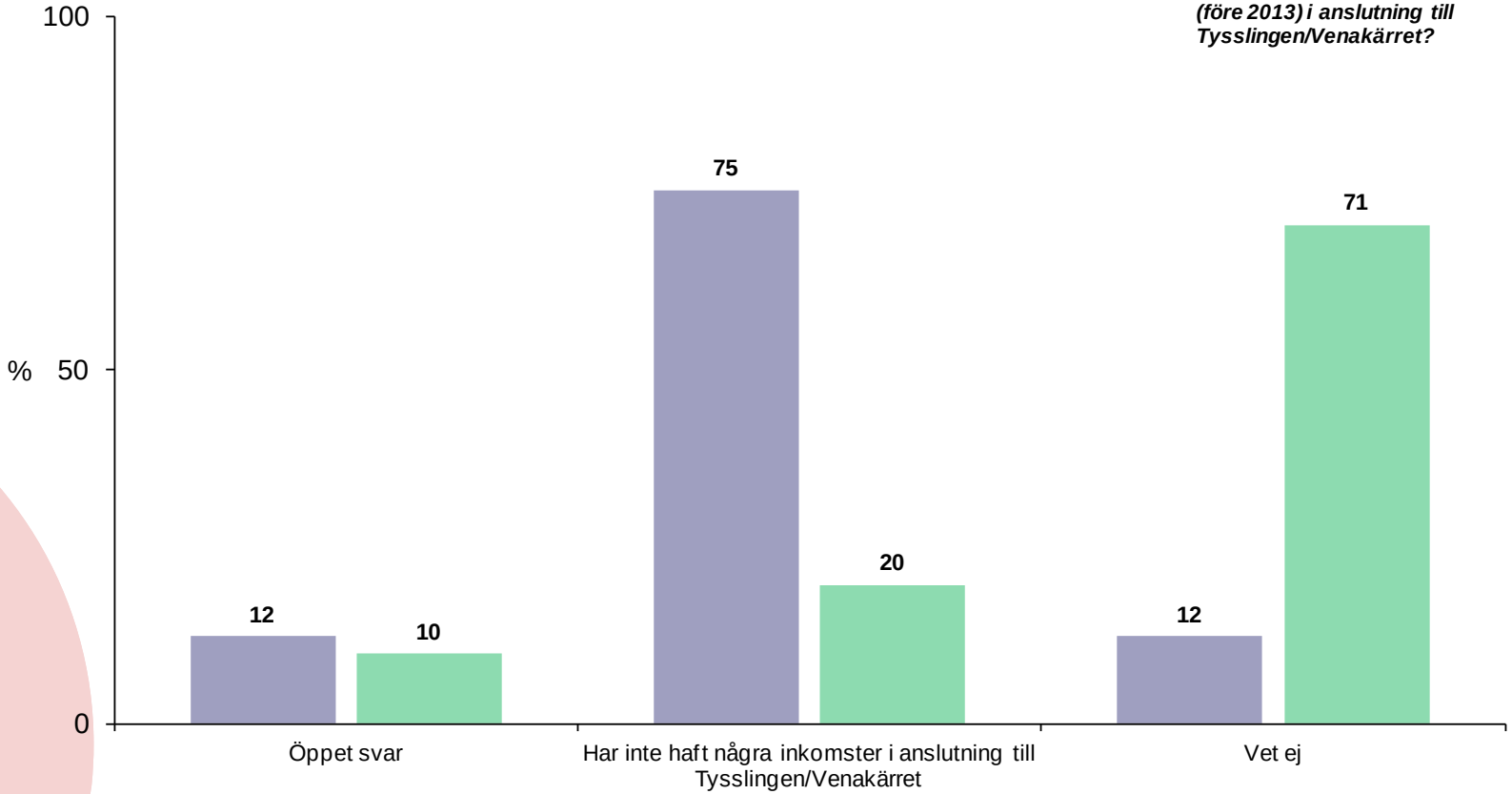

Hur stor betydelse har områdena i förhållande till din totala verksamhet/inkomst?*

(Bastal: 2018, 14; 2014,17)

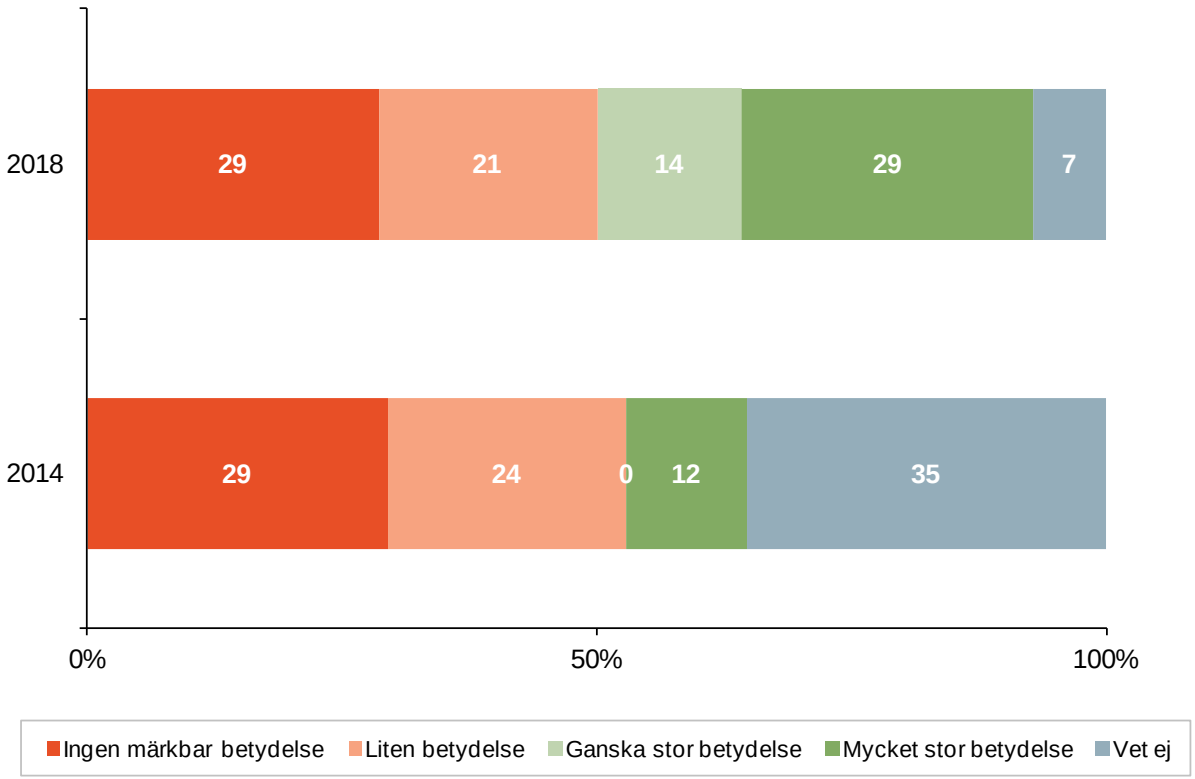

*Frågan skiljer sig i formuleringen sedan tidigare då frågan var ställd som: ***Hur stor betydelse hade områdena i förhållande till din totala verksamhet/inkomst innan Reclaim-projektet?***

Attityd

Inställning till Reclaim-projektet

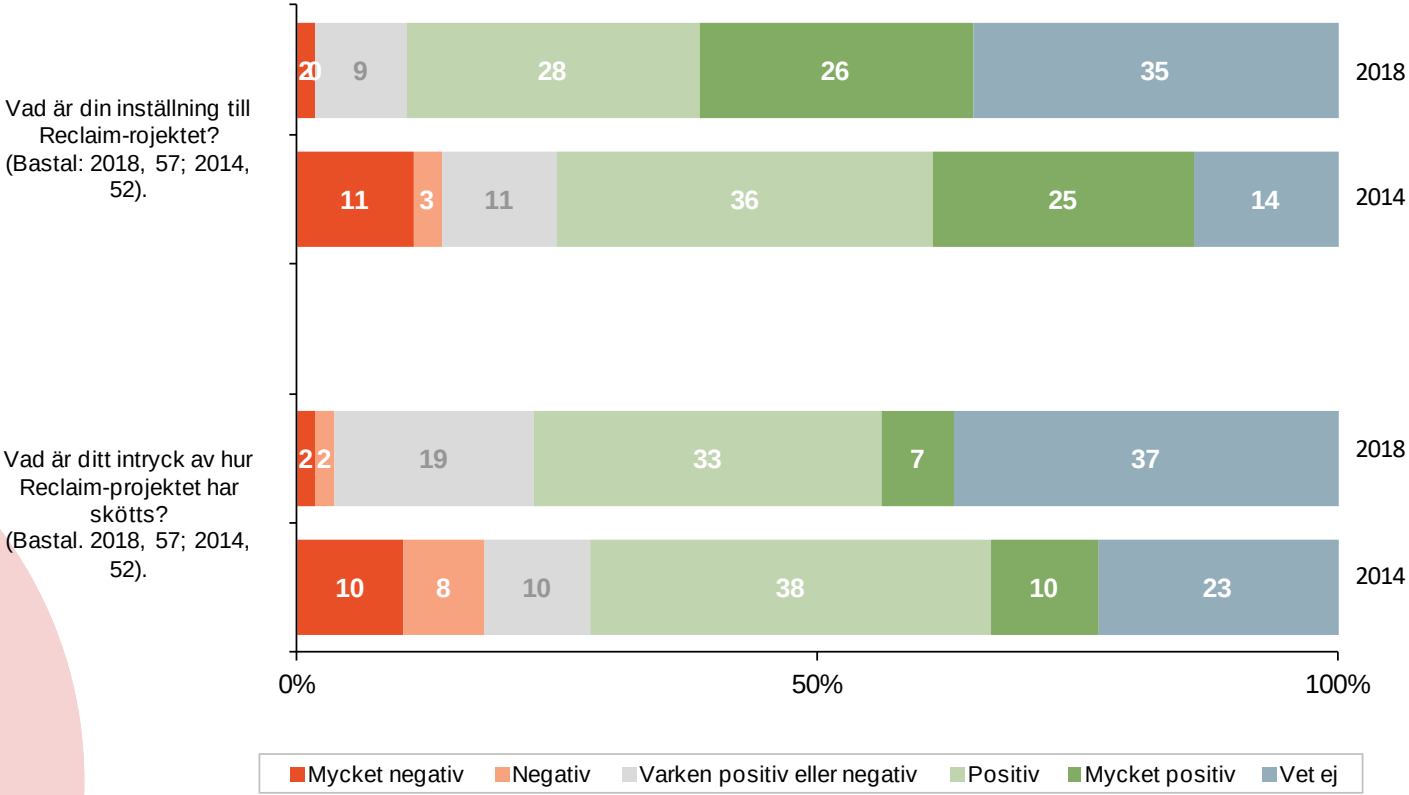

Vad är din inställning till Reclaim-projektet? (Överblick över öppna svar kring vad som är positivt)

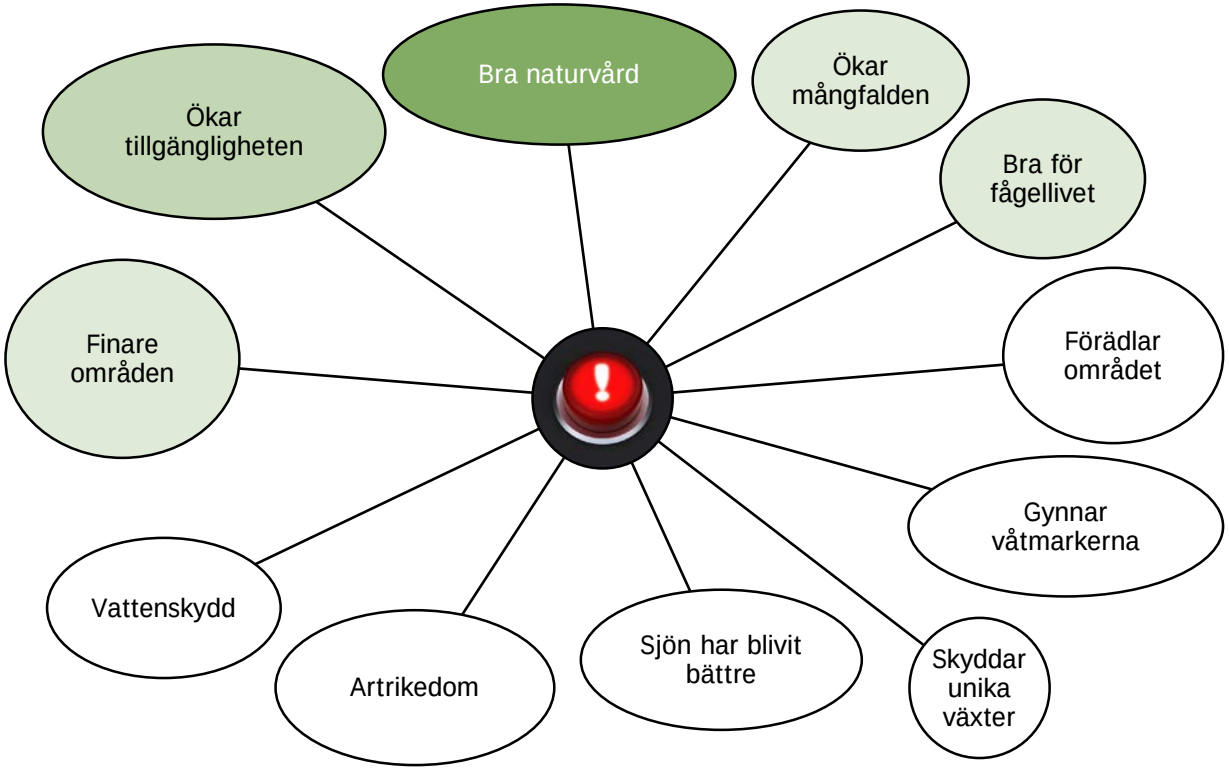

Vad är din inställning till Reclaim-projektet? (Några citat)

Jag tycker det är ett viktigt arbete och det krävs att man gör olika sådana här insatser för att bevara och skydda utsatt natur, exempelvis vattenskydd.

Skapar möjlighet för besökande och närboende att på ett lättillgängligt sätt ta del av artrikedomen i detta kalkrika område med många unika växter.

Det har blivit mer tillgängligt och det syns numera att det är ett fint område att gå runt i och studera då de rensat upp ordentligt.

Jag tycker att det här är bra och stora satsningar som har gjorts som kan betyda mycket för både djuren och naturen i framtiden då de värnar om naturen på ett bra och naturligt sätt.

Det är toppen att sjön äntligen restaurerats! Bra med ny besöksinformation!

Åtgärderna upplevs som bra och tar hand om naturen och viltlivet.

Vad är din inställning till Reclaim-projektet? (Kommentarer med kritik eller önskemål)

Det allvarligaste är att de grävde en kanal vilket gjorde att vattennivån sänktes. Det resulterade i en grundare sjö vilket i sig resulterar i att skogen börjar växa över hela sjön. Det blir en slags markberedning och då växer skogen igen.

Det är ju bra att det satsas på dessa 2 områden. Nu känner jag inte till hur inventeringen och urvalsprocessen har gått till men skulle även vilja att mindre områden skall ingå så att man bevarar den naturliga mosaik som det finns allt mindre av i länet och som kommer att slå hårt mot djur-insektslivet och växtligheten framöver.

Helt och håller positiv så länge de inte börjar röja trimmer högljutt och sent så boende störs. Det har nämligen varit så med ett annat naturområde här som länsstyrelsen jobbar med.

Mycket pengar nerlagt för ett fåtal intresserade.

En del av sakerna inom Reclaim-projektet är lite väl överanpassade. Motiveringen till detta svar är att det vräks ut väldigt mycket foder till svanarna som landar på marken. Exempelvis leder 20 ton foder till att det göder igen. Precis i kanten där respondentens förra mark var, så höggs det även ner träd. Respondenten vet inte varför eller vem som var ansvarig till det.

Hur hade Reclaim-projektet kunna skötas ännu bättre (Kommentarer med kritik eller önskemål)

Brist på bredare informationskampanj.

Har inte så god insyn i hur projektet har sköts, men tycker att det har varit en väldigt långdragen process.

Reclaim-projektet har skötts bra men tiden för genomförandet har förlängts, vilket möjligtvis har berott på att det har uppstått en del problem och svårigheter med en del markägare. Det skulle kunna skötas bättre i samband med projektet genom att föra större dialoger och en samverkan mellan olika aktörer.

Lite mer information till oss som naturturismentrepenör. Mer info att förmedla till våra besökare

Det har skötts otroligt dåligt. Jag som markägare och närboende är inte nöjd med något.

Konstiga kartor där jag inte riktigt förstod vad jag skulle göra för arbete för att få upp stängslen och utföra mitt arbete.

Positiv förutom att länsstyrelsen högg ner min skog på ett sätt som jag inte alls var nöjd med.

Främst att det hade varit bra om vi fått hugga ner vår skog i den takt vi behöver. Nu är det sista nedtaget med en stor skogsmaskin som inte tar tillvara krokiga grenar/delar av träden som vi skulle tagit hand om och använt till ved. Al förstörs fort när det ligger ner och det är inte lätt att ta hand om allt snabbt med begränsning i utrymme och även tid. Onödig otålighet från er sida

Det är svårt med genomförandet av projektet på en del ställen, vilket går att förbättra. Ett alternativ skulle vara att genomföra flera projekt kontinuerligt för att öka kunskapen.

Tar lång tid. Seghet i systemet. Offentlig upphandling tar tid och blir dyrt.

Inställning till Reclaim-projektet

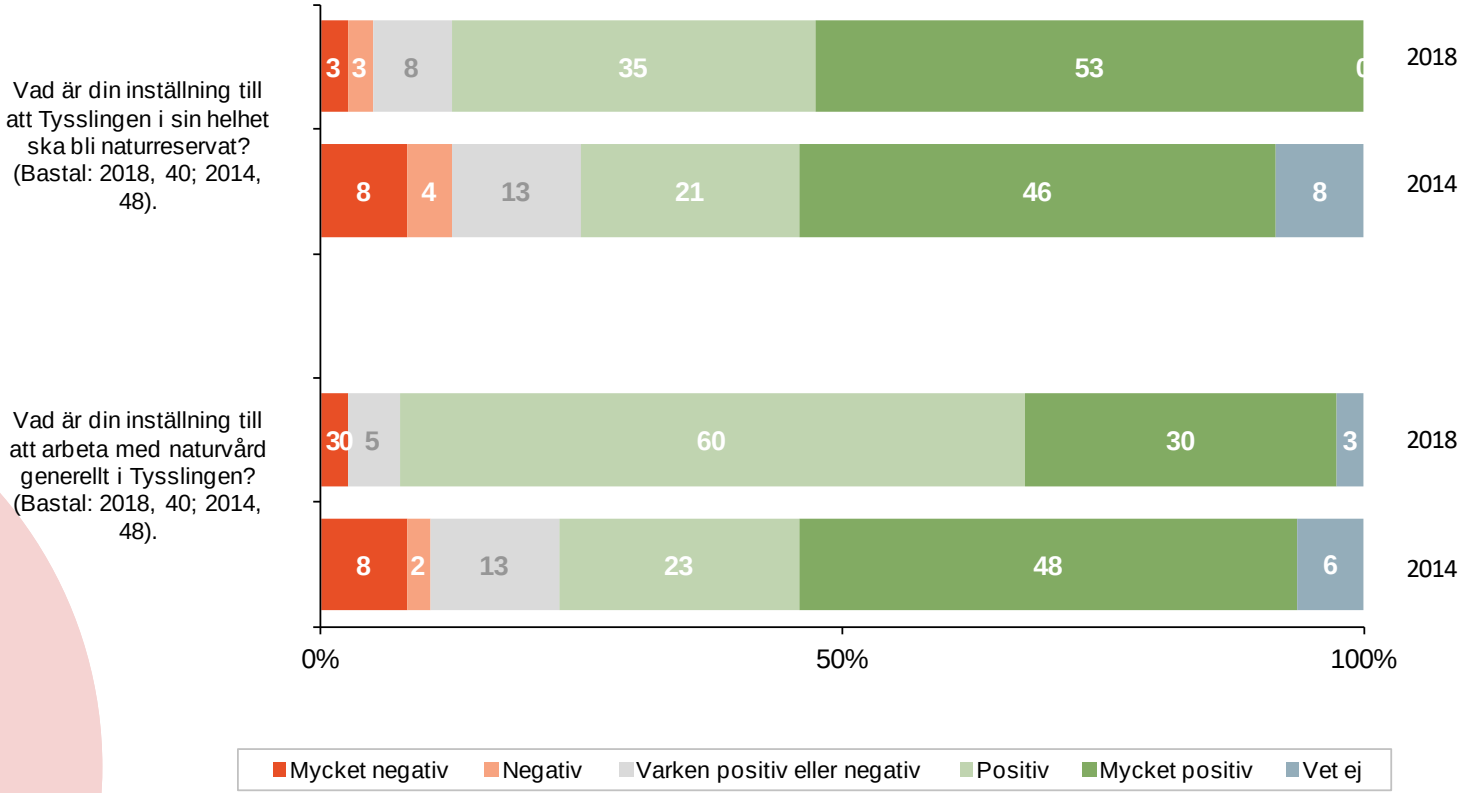

Inställning till Reclaim-projektet

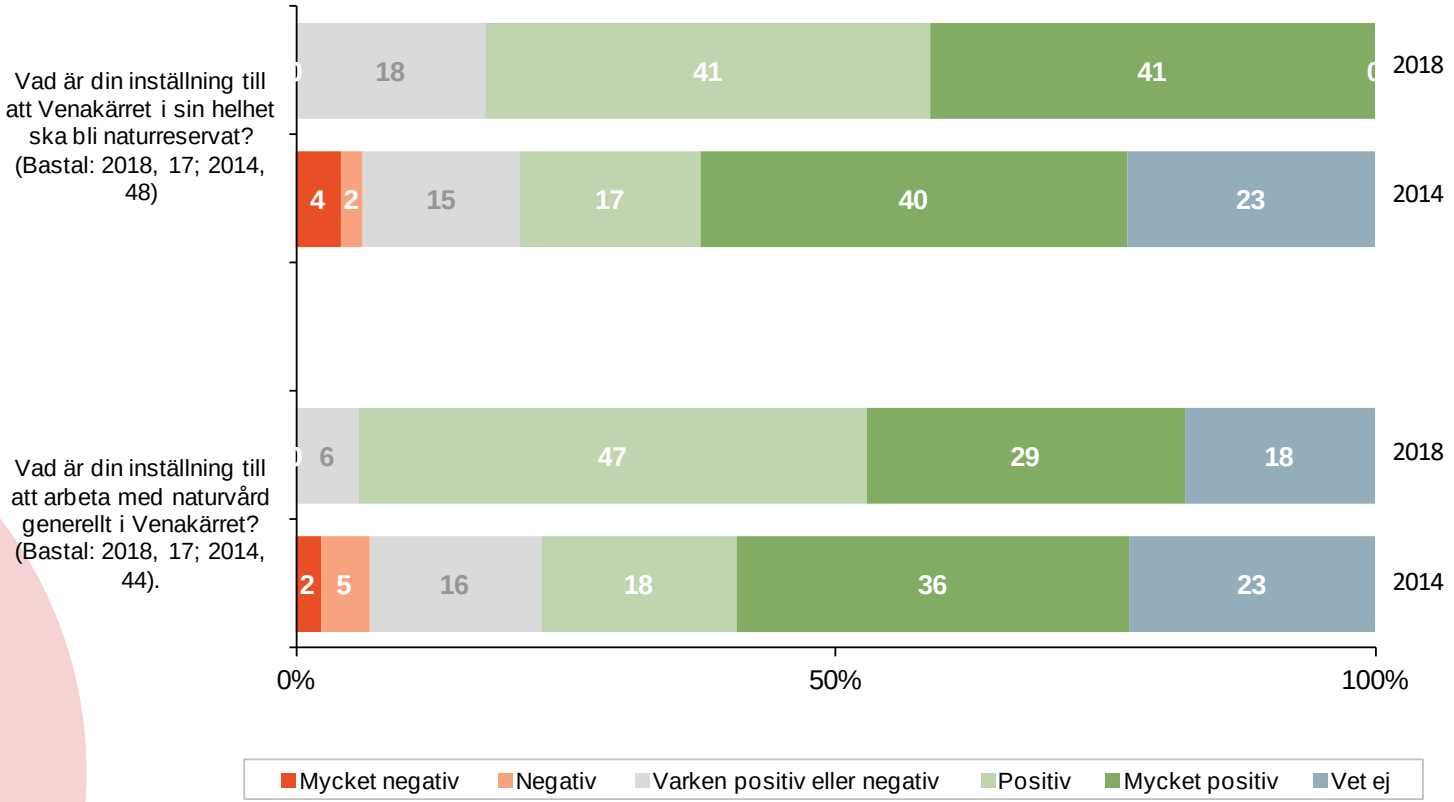

Inställning till naturreservat kopplat till målgrupp

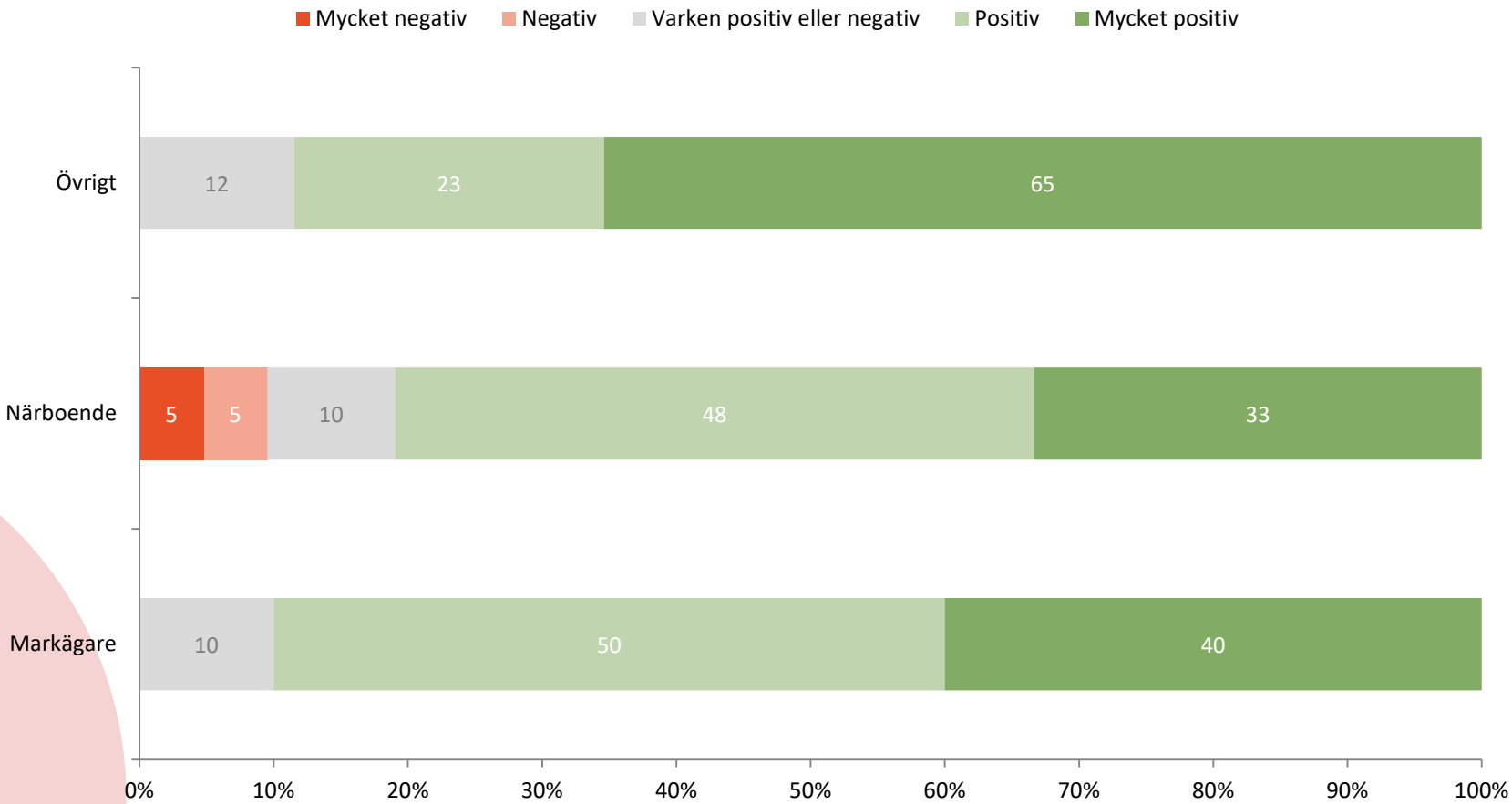

Vad är din inställning att det blir naturreservat? (Överblick över öppna svar kring vad som är positivt)

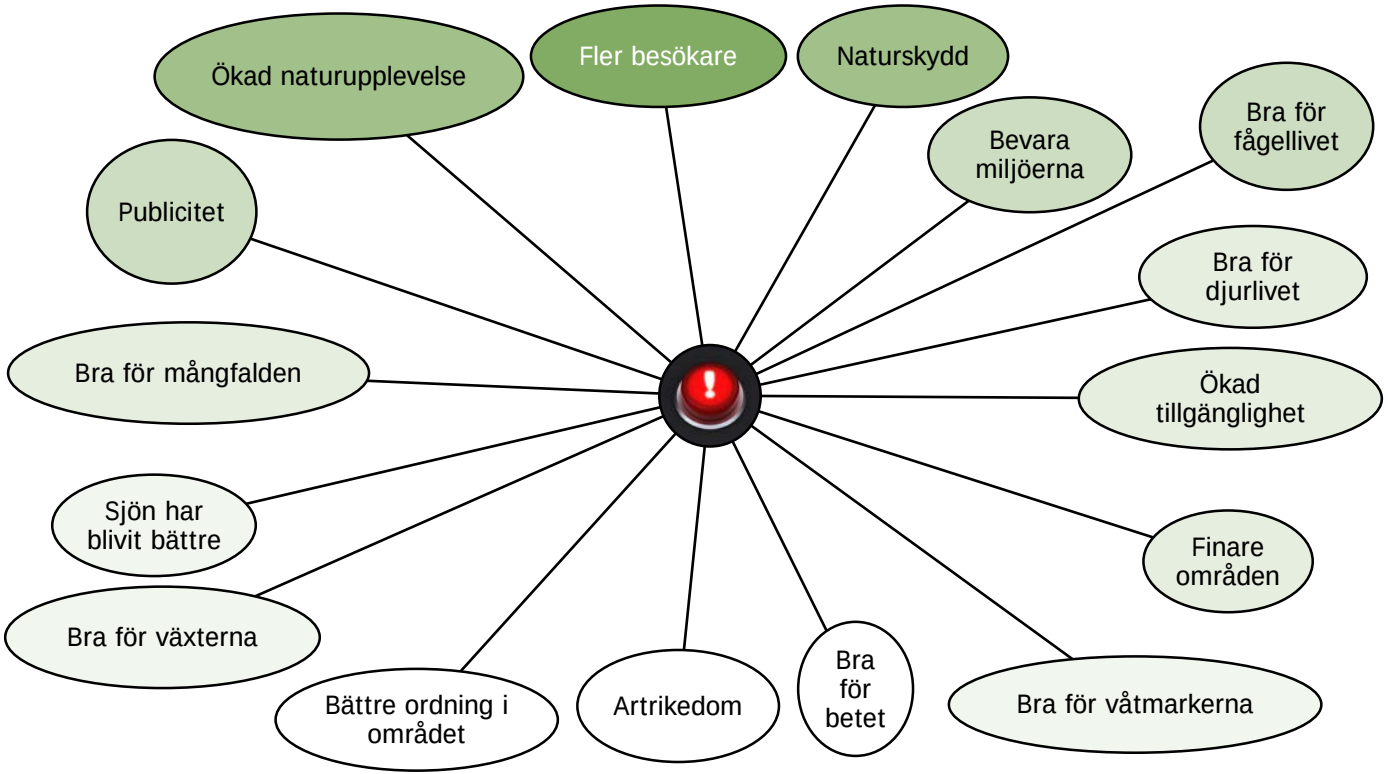

Vad är din inställning att det blir naturreservat? (Några citat)

Tycker det är jättebra då det ökar publiciteten för Örebros naturreservat och övrig natur. Det är också positivt då det blir ett observerat område där man kan studera olika näringskedjor och så vidare.

Bra att det resulterar i att områdena blir mera tillgängliga för allmänheten så att fler människor får uppleva den fantastiskta flora o fauna som finns samt att dessa miljöer bevaras

Det är ett speciellt område som förtjänar besökare och publicitet.

Det är intressant att Tysslinge har blivit ett naturreservat då det är en udda fågelsjö. Fåglar trivs även i våtmarkerna.

Jag tycker att man skapar naturområden där många kan komma nära naturen. Det blir lättare för dem som inte ger sig ut direkt in i skogen.

Våtmarker är ovanliga och det är viktigt att de som finns får ett långsiktigt skydd.

En viktig funktion för hela vår natur med Kisbergen, Tysslingen och Lungan mot staden.

Tysslingen är enda flyttningslokalen för Europa. Venakärret är en ombyggd militäromläggning och man har skapat ett naturreservat av ingenting. Man har byggt upp ett naturreservat och det är helt fantastiskt.

Mycket positivt då det drar mycket folk och får mer publicitet nu när det blivit naturreservat. Fint med alla svanar och så vidare.

Vad är din inställning att det blir naturreservat? (kommentarer med kritik eller önskemål)

Det beror på hur det kommer skötas eftersom det fram till idag i princip har växt igen, men nu har de börjat rensa upp så att sjön kommer fram lite mer. Det kommer krävas mycket pengar och tid för att få ordentlig ordning på det. Ibland tycker jag att de har lite konstiga påhitt för sig, men det blir säkert bra i slutändan.

Inställningen är negativ på grund av att det anländer stora flockar av svanar och de är intresserade av allt höstsäd. Svanarna äter även upp det gröna som kommer upp på våren. Detta kan eventuellt skapa ett problem för bönder.

Min mark är nästan det enda som inte blivit naturreservat. Jag tror att jag är den enda som vågar säga emot. Jag har inte sett något positivt resultat så jag vill inte ha naturreservat av min mark. De som tjänar pengar tycker säkert att detta är jättebra men för mig som markägare har inget bra kommit ut av det. Alla fåglar är i princip borta kring Tysslingen och det finns bara flyttfåglar på våren. Förr fanns det fåglar hela tiden.

Det är ett väldigt fint område, men har tagit för lång tid att göra det till ett naturreservat.

Om området underhålls på rätt sätt är det positivt att det bli naturreservat kring Tysslingen.

Har en bra inställning men hoppas också på att skötseln av naturreservatet kommer att hålla en hög profil i fortsättningen.

Säkerställ att det går att bedriva turism inom området ex platser man bara får besöka med guide, möjlighet att guida grupper.

Det är viktigt att man håller ordning så att områdena inte växer igen. Även att man visar upp den fina natur som finns.

Vad är din inställning till arbetet med naturvård generellt i Tysslingen/Venakärret? (Överblick över öppna svar kring vad som är positivt)

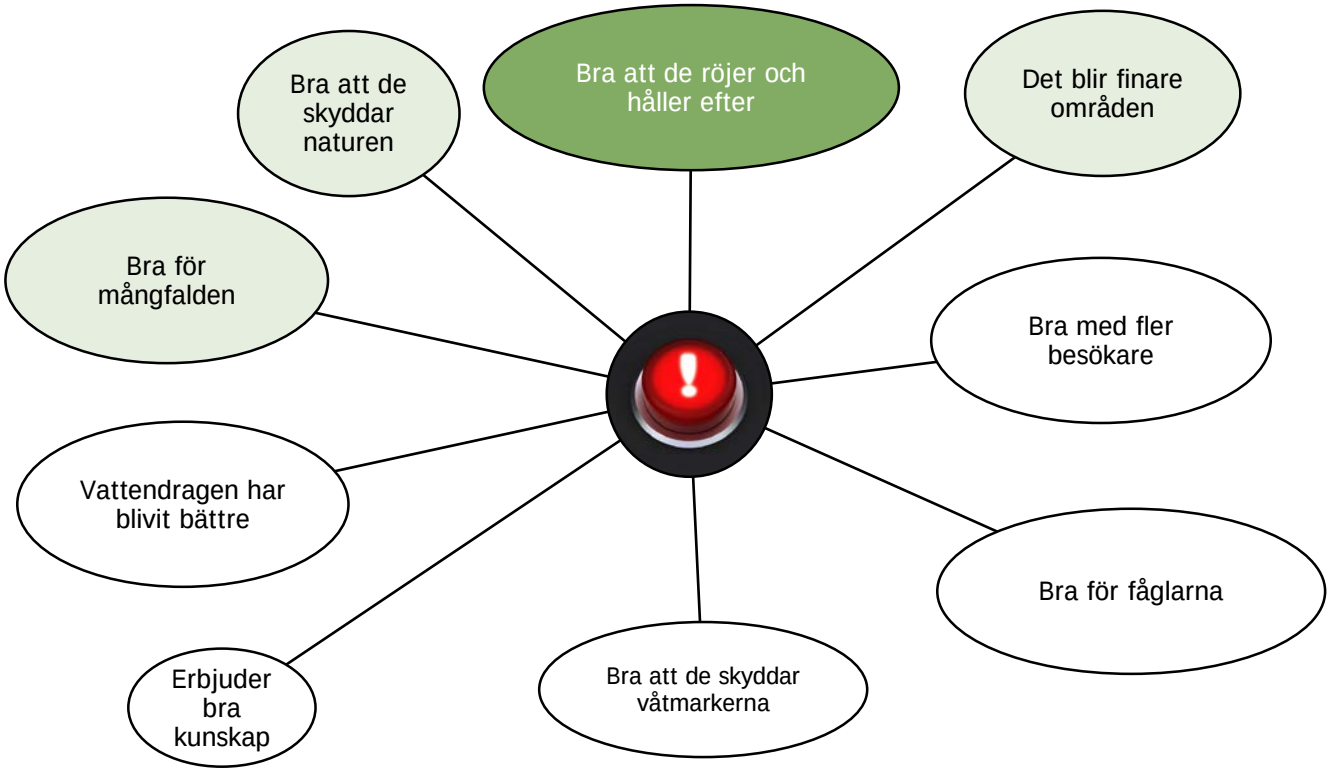

Vad är din inställning till arbetet med naturvård generellt i Tysslingen/Venakärret? (Några citat)

Det fungerar bra då de röjer och fixar ordentligt.

Ser det som en fördel att det blir upprensat och blir fint i naturen runt Venakärret.

Det fungerar bra då det både är myndigheter och lokala naturguider som erbjuder den kunskap som är relevant kring områdena.

Det blir ett trevligare område att vistas i.

Mycket bra då det hindrar området från att växa igen.

Det är bra att man sköter det då det blir mer öppet och fint istället för igenväxt som det har varit tidigare.

Jag tycker att den här staden byggs för fort och galet på många sätt. Då är jag tacksam om man skyddar naturen. Det är viktigt att skydda dessa områden från nybyggnation.

Vad är din inställning till arbetet med naturvård generellt i Tysslingen/Venakärret? (Kommenterer med kritik eller önskemål)

Arbetet med naturvård i Tysslinge är generellt lite knepigt då det är en stor fokus på att inom detta fält mata svanar, och det klassas inte som ett arbete med naturvård. Det är istället en åtgärd, för att bönder inte ska få svanar på sina marker. Att mata svanar ska istället klassas som en aktivitet inom turism och friluftsliv. Inom arbetet med naturvård behöver det vara ett större fokus på konkreta åtgärder och att arbeta ur ett bredare perspektiv. Dock finns det en positiv synergieffekt, genom att attrahera turister i syfte att mata svanar så finns det en möjlighet att under samma tillfälle öka deras kunskap om naturvård.

Inget att invända på men skulle tycka det vore bra att ge ut allmänna riktlinjer och uppmuntra markägare att bli medvetna om hur dom kan med enkla medel underlätta för blommor och insekter när dom brukar marken.

Inom arbetet med naturvård genomförs det väldigt många insatser exempelvis att ta tillvara på massa hö. Det leder också till att det förekommer höbalar, vilket inte föredras.

Ibland undrar jag om de gör förändringarna för fåglarna och naturen eller om det bara görs för de som kommer dit och skådar fågel. Förstår inte varför de ska ta prover från min brunn när de sedan slänger ut mängder av mat som i sin tur blir avföring med dåliga ämnen i som hamnar i min brunn.

Positivt om det sköts på rätt sätt, men jag funderar på var pengarna ska komma ifrån när det här projektet är slut.

Det har blivit en så stor och negativ skillnad. Det finns inte längre några häckande fåglar då de helt enkelt har flytt sjön. Nu finns det bara flyttfåglar på våren men vid midsommar är alla borta. Även fisken har tidigare påverkats. Vattennivån är bara 40 cm djupt och sänkt för att fåglarna ska kunna äta, men jag tror inte ens att det finns något att äta på botten där. Djuren vill inte vara här och skogen växer bara igen.

Jag har varit med från början och restaurerat. Det finns mycket mer att göra.

Tysslingen/Venakärrets betydelse

(Bastal: 2018, 57; 2014, 52)

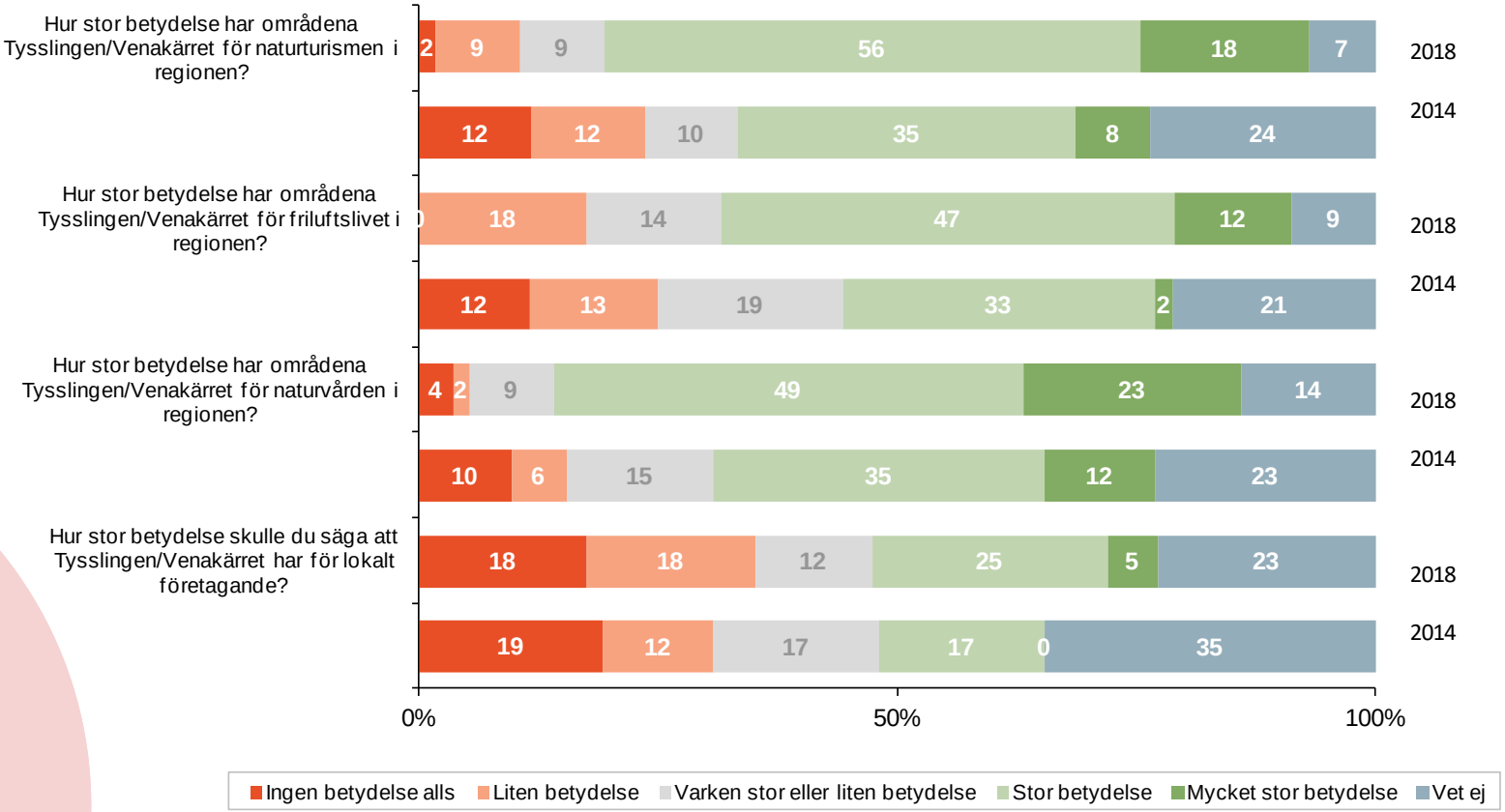

Förväntningar

(Bastal: 2018, 57; 2014, 52)

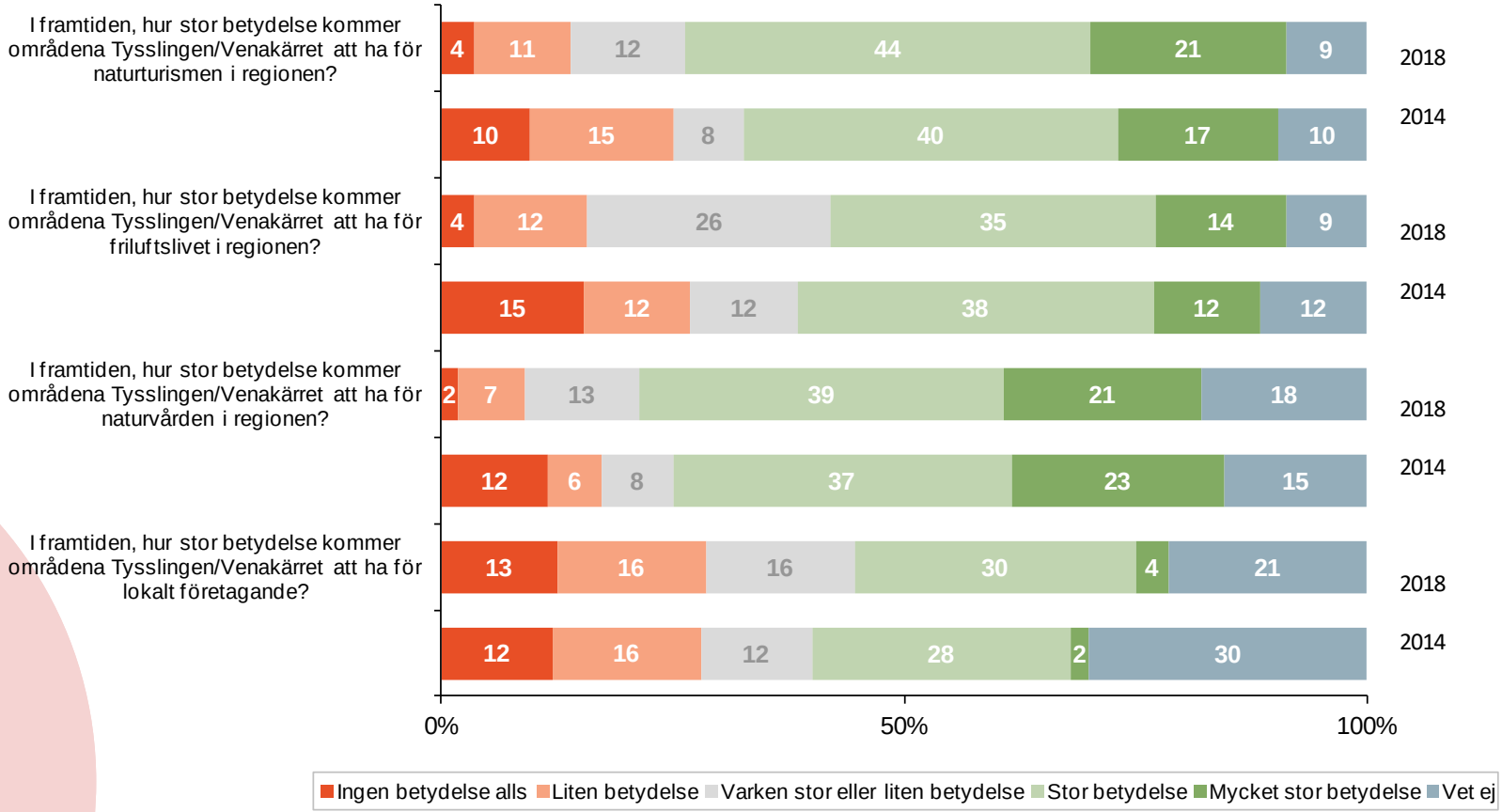

I framtiden, hur stor betydelse kommer områdena Tysslingen/Venakärret att ha för naturturismen i regionen?

Tillgänglighet

Publicitet

Svanarna

Större potential för Tysslingen än Venakärret

I framtiden, hur stor betydelse kommer områdena Tysslingen/Venakärret att ha för naturturismen i regionen? (Några citat)

Det är en stor fokus på svanar och under olika säsonger borde det också läggas ett större fokus på att också koppla Tysslingen till andra aktiviteter, för området ska utgöra en hög nivå av betydelse för naturturismen i regionen.

I framtiden kommer Venakärret inte att attrahera en större grupp av människor utanför Örebro. Påståendet grundar sig i att knappt någon utanför Örebro vill åka en längre sträcka för att besöka Venakärret. Det är även svårt att få olika individer att förstå vad som hänt historiskt där. En tanke dock är att Venakärret kan ha en stor betydelse för invånarna i Örebro.

Man ser vilken betydelse och attraktion svanarna har för området.

Det är unika områden, iallafall Tysslingen, på alla vis. Jag hoppas att det marknadsförs och kommer ut mer, men ändå vara restriktiv så att det inte blir ett jippo.

Med rätt utformning och det ges möjligheter att utveckla ex hyra ut gömslen. med platser som endast får besökas med guid. Rätt marknadsföring i dammarbete med andra större våtmarker så som kvismaren

Fågelturismen är ju inte utvecklad än i Örebro län och Tysslingen tillsammans med Kvismaren har ju störst potential att locka besökare och därmed entreprenörer. Flest sångsvanar och flest tranor på hösten i hela Sverige borde väl locka någon entreprenör??

Tack vare naturens teater och NOF när det gäller café utställningar och guidningar i tysslingen. Vilket get ett stort upptagningsområde ända ute i Europa

Jag tror att naturturismen kommer att öka till följd av att områdena får mer publicitet och visas upp.

I framtiden, hur stor betydelse kommer områdena Tysslingen/Venakärret att ha för friluftslivet i regionen?

Lättillgänglighet är nyckeln

I framtiden, hur stor betydelse kommer områdena Tysslingen/Venakärret att ha för friluftslivet i regionen? (Några citat)

Bättre tillgänglighet ger ökat friluftsliv.

Att det är relativt lättframkomligt med cykel kring Tysslingen gör att det kan ha stor betydelse för hur många som kommer till området för att uppleva friluftslivet.

Det är svårt för folk inne i Örebro att ta sig, det är därför bra att sådana områden blir mer lättillgängliga.

Man brottas med mycket, tid exempelvis, och vi som jobbar med friluftsliv här brottas med att busslinjer tas bort och att flyg blir billigare så att folk hellre åker till andra platser. Folk väljer många andra aktiviteter och här spelar skolan en viktig roll i att framhäva naturen som alternativ.

När det blir mer tillgängligt på olika sätt både som fågelskådningsplats och rekreationsställe kommer friluftslivet öka.

Friluftslivet bland åtminstone byborna kommer öka då kärret blivit mer tillgängligt.

Om kopplingarna med cykelvägar till Örebro förbättras t ex över Bredmossen och cykelstråken märks ut och marknadsför på ett bättre sätt, kan friluftslivet öka kring Tysslingen. Antalet människor ökar dessutom i närheten av Tysslingen, västra Örebro byggs ut, Latorp och Garphyttan har ökande inflyttning.

Venakärret kommer få ett mer ökat friluftsliv i framtiden då de har bättre vandringsmöjligheter, men att båda områdena har öppnats upp ger ökade möjligheter för ett utökat friluftsliv.

Stor betydelse då en uppfräschning kan ge ett ökat intresse för att besöka Tysslingen.

Inte jättestor betydelse då det redan finns bra områden för friluftsliv kring Hjälmaren och Onnaborna.

I framtiden, hur stor betydelse kommer områdena Tysslingen/Venakärret att ha för naturvården i regionen?

”Ett bra exempel”

Viktigt att de fortsätter skötas

I framtiden, hur stor betydelse kommer områdena Tysslingen/Venakärret att ha för naturvården i regionen? (Några citat)

Det blir fint och kan vara ett bra exempel för hur naturvården kan skötas.

När ett område får flera besökare ökar kraven på att området sköts och hålls efter på ett bra sätt.

Det är ett bra exempel på hur man kan göra för att sköta om naturen på ett bra sätt.

Om ekonomin finns för det kommer det leda till att naturvården blir bättre åtminstone i området.

Tysslingen är ju ett viktigt och stort reservat och om det sköts på ett professionellt sätt kan detta ge goodwill till annan naturvård.

Det är ett intressant objekt för andra att titta på.

Det kan ha betydelse för hur den framtida naturvården sköts då detta är ett bra exempel.

Om det sköts på rätt sätt tror jag att det kommer gynna naturvården genom att öka mångfalden av olika arter och ge naturen bättre möjligheter.

Om de här projekten sköts väl kommer det ha stor betydelse för hur naturvården sköts i framtiden.

Jag tror att det kan ha stor betydelse om man orkar hålla efter allt.

Stor betydelse då det syns hur området kan skötas på ett bra sätt och därigenom ha inflytande på andra områdens naturvård.

I framtiden, hur stor betydelse kommer områdena Tysslingen/Venakärret att ha för lokalt företagande?

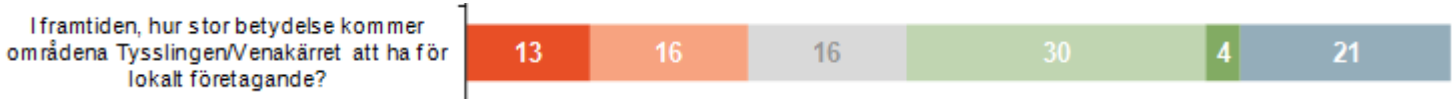

Har potential

Hänger ihop med turismen

I framtiden, hur stor betydelse kommer områdena Tysslingen/Venakärret att ha för lokalt företagande? (Några citat)

För vissa markägare

Detta förutsätter att det kommer igång naturturism som gynnar andra företagare.

Ökad turism kan ge mer potential för lokalt företagande.

Jag tror att det finns en outnyttjad potential.

För bb samt vandrarhem kan det ge extra inkomster samt gårdar som kan hyra ut gömslen mm men i första hand boende

Ju mer turister som kommer dit desto mer utvecklat kommer det lokala företagandet att bli. Det har än idag inte riktigt kommit igång då allt är relativt nytt, men det är på gång.

Jag hoppas att det får stor betydelse i takt med att turismen ökar.

I framtiden kommer området Tysslinge att ha en stor betydelse för lokalt företagande, då det behövs lokala entreprenörer och det även finns en potential om friluftsliv och naturturism ökar.

Ju mer folk som kommer för att turista eller röra sig i områdena ger det ökade möjligheter för det lokala företagandet att expandera.

Ju mer turister det kommer hit desto större möjligheter öppnas upp för det lokala företagandet. Turister vill inte bara ha en sak utan skapar en större efterfrågan efter ett större utbud av både matsställen och boenden.

Ser du att Reclaim-projektet kan medföra några problem runt området Tysslingen/Venakärret efter att det är avslutat?

(Bastal: 2018, 56; 2014, 47)

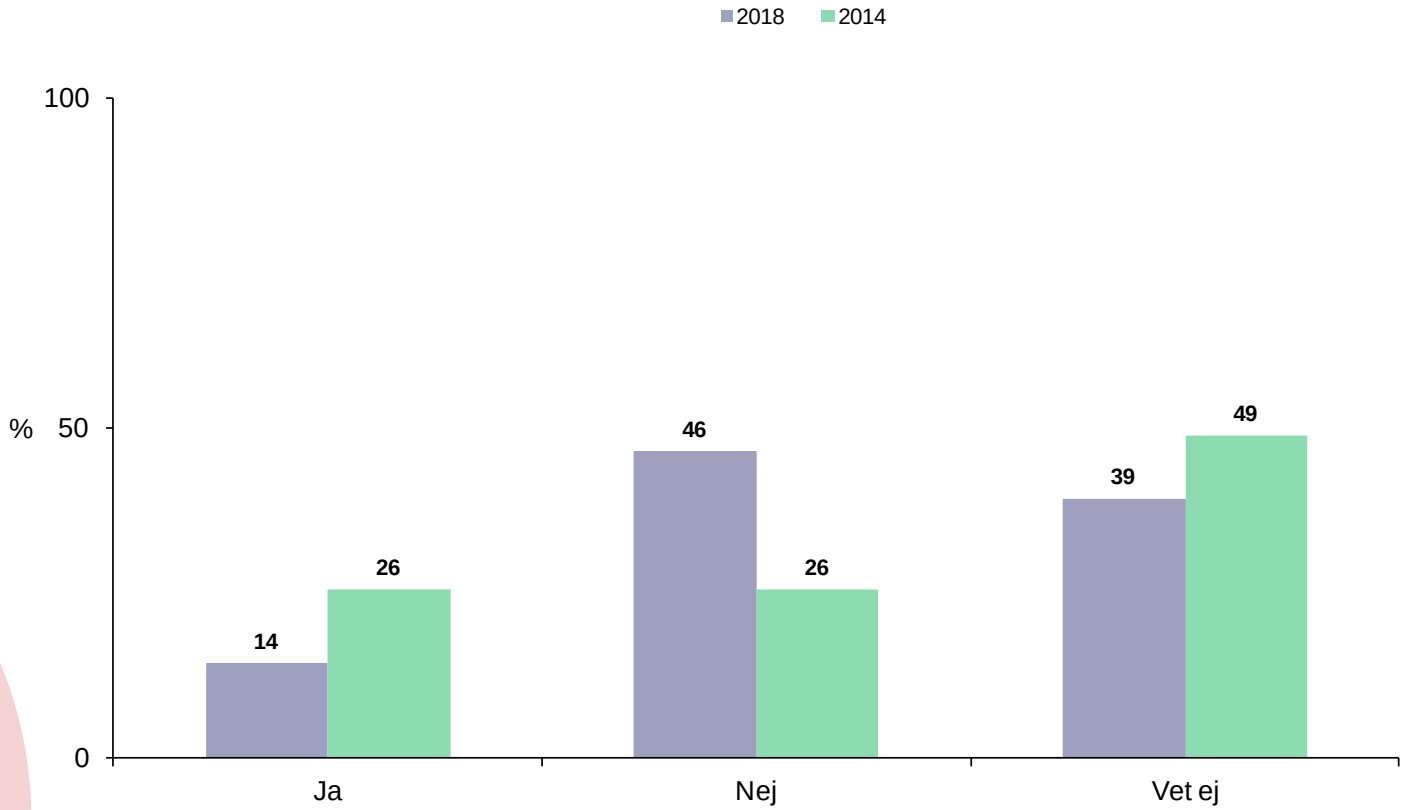

Vilket/vilka problem tror du att Reclaim-projektet kan medföra?

I så fall om det blir underhåll med slåtter eller vass kanske. Men tror ej det blir aktuellt.

Det kan bli en för stor fågelpopulation eftersom de just nu drar ännu mer svanar och gäss till området.

För stor ökning av svanar, gäss och tranor vilket drabbar lantbruket i området.

Att inte markägarna får inflytande i projektet

Projektet har genomfört stora restaureringar. Dessa kommer att behöva skötas löpande och sannolikt göras om inom ett antal år. Har Länsstyrelsen den driftsbudgeten?

Problemet kan uppstå om man inte har de ekonomiska förutsättningarna att fortsätta sköta om området med upprensning och så vidare. Då kan det växa igen och bli som förut igen.

Att man har skapat och förbättrat möjligheter för naturvården, men jag ser en fara i att man inte har råd att sköta det med den ambitionsnivån man haft med löpande förvaltning.

Tror inte att folket som håller på med projektet har någon kunskap över huvud taget. Konsekvenserna kan därför enbart bli negativa. De tänker bara på att tjäna pengar och inte på naturen.

Vilka positiva effekter tror du att Reclaim-projektet kan medföra efter att det är avslutat?

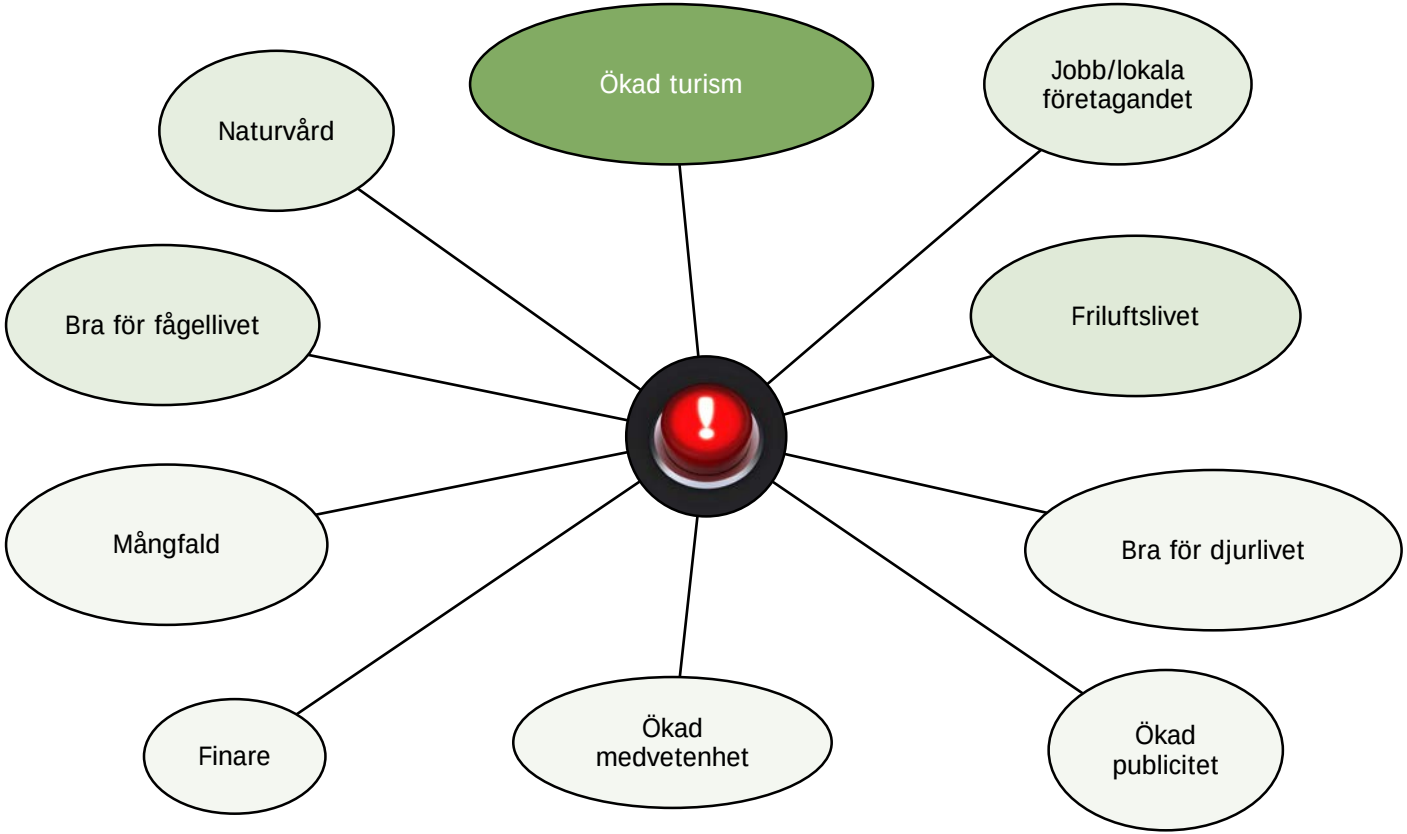

Vilka positiva effekter tror du att Reclaim-projektet kan medföra efter att det är avslutat? (Några citat)

Ökad turism, ökat lokalt företagande med mat, boende och även bättre publicitet för Örebros naturliv.

Det förblir som det är och förstörs inte så att fler kan uppleva det som det ska vara.

Ökad turism och en bra plats för fågelskådning.

Det synliggör Örebros ytterkanter och ger människor möjligheten att uppleva något nytt.

Det positiva är att naturvården, naturturismen och friluftslivet samt det lokala företagandet kommer att öka och då får Örebro och områdena mer publicitet.

Utöver "naturvårdsnyttan" har landskapsbilden och boendemiljön i Älvhyttan blivit mer tilltalande

Det blir en given målpunkt för de som tycker om att röra sig i naturen och de här områdena har allt att erbjuda vilket gör att turismen och det lokala företagandet kan gynnas ytterligare.

De positiva effekter som Reclaim-projektet kan medföra efter att det är avslutat är att fler turister har fått upp ögon för den rikedom som kännetecknas av både växter och fåglar.

En rolig historia att berätta för barnbarnen när Länsstyrelsen/EU lade 8 miljoner på Venakärret/Tysslingen för att bygga en spång som ett fåtal i världen kommer att utnyttja. Mindre med mygg i Älvhyttan när man huggit bort slyn.

Sammanfattning

Kännedomen om Reclaim ligger på ungefär samma nivå som vid den föregående mätningen, ungefär 2/3 känner till Reclaim. LIFE känner ungefär hälften till, vilket är fler än tidigare. Även kännedomen om Natura 2000 har ökat och är nu 68%.

Besökandet till Tysslingen/Venakärret har ökat, både fler i målgruppen som besökt och mer frekventa besök även om detta delvis kan bero på sammansättningen av målgruppen (andelen boende i området som svarat).

Inställningen till Reclaim-projektet är att något färre är positiva och istället har andelen vet ej ökat. Andelen negativa har minskat. Det är främst naturvården som lyfts positivt, men även tillgängligheten.

Inställningen till att områdena blivit naturreservat är mycket positivare vid denna mätning än 2014. Fatt locka fler besökare anger många som argument, sedan är det såklart många naturrelaterade skäl som anges som naturupplevelsen, naturvård, bevara miljöerna, bra för djurlivet, bra för mångfalden etc.

Sammanfattning

När det gäller arbetet med naturvård är det många som nämnder det positiva med att det röjs och hålls efter.

Förväntningarna gällande naturturismen kretsar mycket kring nyckelorden tillgänglighet, publicitet och svanarna. För friluftslivet är det just tillgängligheten som mycket kretsar kring, både i områdena men framförallt kopplat till möjligheten att ta sig till områdena.

När det gäller betydelsen ur ett naturvårdsperspektiv trycker många på att detta är ett gott exempel, samtidigt som det mesta hänger på hur skötseln av området kommer att ske framgent.

För det lokala företagandet hänger det mesta på hur området lyckas med att locka turister, men det upplevs finnas stor potential.

Det är en rad olika positiva effekter som respondenterna tror kommer att projektet kommer att medföra, det som framförallt nämns är ökad turism.

Slutsatser

Projektet har lyckats bra med att skapa en positiv bild av naturreservaten och arbetet kring detta och det är få av intressenterna som är missnöjda. Målgruppen ser en stor potential för området, inte minst med fler besökare/turism och de allra flesta är väldigt positiva till bevarandet/utvecklandet av naturen.

En stor utmaning kan vara att bibehålla det bra som har skapats efter att projektet avslutats. Här är det viktigt att det finns en handlingsplan.

För att lyckas uppnå ett ökat antal besökare/turister är det av stor vikt att tillgängligheten till de båda områdena är god, att det helt enkelt är lätt att besöka naturreservaten.

Länsstyrelsen i Örebro län
Stortorget 22, 701 86 Örebro
010-224 80 00
orebro@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/orebro